

Vergaderjaar 2014–2015

32 605

Beleid ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking

Nr. 152

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 18 november 2014

De algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking heeft op 7 oktober 2014 overleg gevoerd met Minister Ploumen voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over:

- **de brief van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking d.d. 19 september 2014 over noodhulp: besteding noodhulpfonds 2014, resterende middelen humanitaire hulpbudget en noodhulp aan (Noord-)Irak (Kamerstuk 32 605, nr. 151);**
- **de brief van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking d.d. 19 september 2014 over noodhulp: herziening Nederlandse humanitaire hulp en de inzet van het Relief fund (Kamerstuk 32 605, nr. 150);**
- **de brief van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking d.d. 21 juli 2014 inzake een verslag van een bezoek aan de Filipijnen op 13 en 14 juli 2014 inzake kennisname van de resultaten van de noodhulp en de daaropvolgende wederopbouw naar aanleiding van de tyfoon Haiyan in november 2013 (Kamerstuk 33 750 XVII, nr. 63);**
- **de brief van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking d.d. 6 oktober 2014 betreffende verslag van de reis naar de Koerdistan Autonome Regio in Irak d.d. 3 en 4 oktober 2014 (Kamerstuk 32 623, nr. 137).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
De Roon

De griffier van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
Van Toor

Voorzitter: De Roon
Griffier: Wiskerke

Aanwezig zijn zes leden der Kamer, te weten: De Caluwé, Van Laar, De Roon, Sjoerdsma, Smaling en Voordewind,

en Minister Ploumen voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, die vergezeld is van enkele ambtenaren van haar ministerie.

Aanvang 17.34 uur.

De **voorzitter**: Goedemiddag, dames en heren. Welkom bij dit algemeen overleg dat wij met de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking zullen voeren. Wij hebben twee uur de tijd voor dit overleg en er staan drie brieven op de agenda. Ik constateer dat op dit moment vijf leden aanwezig zijn die het woord willen voeren. Ik stel een spreektijd van vijf minuten per fractie voor en ik sta in deze eerste termijn van de Kamer twee interrupties per fractie toe. Dat is vrij veel voor mijn doen, maar dit betekent wel dat ik aan die vijf minuten strikt de hand zal moeten houden, want wij moeten wel op tijd klaar zijn.

De heer **Van Laar** (PvdA): Voorzitter. De aanleiding voor dit overleg is mooi: een nieuw fonds voor noodhulp van 570 miljoen euro dat direct kan worden ingezet om over de hele wereld de ergste nood te ledigen. Ik maak de Minister daarvoor een groot compliment, evenals de vier andere partijen die dit mede mogelijk hebben gemaakt: de VVD, D66, de ChristenUnie en de SGP. Het komt nu aan op de besteding van deze gelden. Hoe zorgen wij ervoor dat zo veel mogelijk mensen en de juiste mensen worden geholpen met het geld? Wat mij betreft moet dit overleg over deze vraag gaan.

Ik begin met een punt dat mijn fractie stoort, namelijk het gebrek aan coördinatie in de hulp. Wij zagen dat op Haiti, op de Filipijnen, bij de ebola-epidemie, maar ook in andere crises, iedere keer weer. Waarom is er nog steeds geen manier om de inspanningen van in ieder geval de grote organisaties op elkaar af te stemmen? OCHA (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) van de Verenigde Naties, de wereldwijde coördinator van hulp, komt onvoldoende uit de verf. Is de Minister het ermee eens dat dit echt anders moet? Kan Nederland dit fonds op het internationale toneel als een breekijzer inzetten? Kunnen wij iets forceren?

In Nederland werken de Samenwerkende Hulporganisaties vooral samen bij het werven van fondsen, maar veel minder bij de besteding ervan. Bij de meeste rampen bieden zij alle hulp, terwijl niet alle leden van de Samenwerkende Hulporganisaties al wortels hebben in de landen waar de rampen plaatsvinden. Ook daar zouden wij graag beweging zien. Welke mogelijkheden ziet de Minister voor zich weggelegd, al is haar rol in dezen natuurlijk beperkt?

Kinderen zijn altijd de meest kwetsbare vluchtelingen. Zij hebben part noch deel aan de oorzaak van hun vlucht en zij zijn het meest afhankelijk. Veel kinderen worden nadat zij zijn gevlucht, opnieuw slachtoffer, van seksueel geweld, van uitbuiting, van verwaarlozing. Honderdduizenden kinderen krijgen niet de scholing, de zorg en het voedsel dat zij nodig hebben. Er dreigen verloren generaties te ontstaan van jongvolwassenen die straks nauwelijks onderwijs hebben genoten en met onbehandelde trauma's rondlopen. Dat moeten wij voorkomen.

De Partij van de Arbeid is blij met het voornemen van het kabinet om UNICEF toe te voegen als vaste partner voor het verstrekken van noodhulp. Door deze directe relatie met UNICEF kunnen wij meer kinderen beter helpen. Ik kondig nu wel alvast een motie aan om het jaarlijkse streefbedrag voor UNICEF te verhogen van 10 miljoen naar

15 miljoen euro. In drie jaar komt er dan dus 15 miljoen bij. Op dit moment krijgt maar een derde van de kinderen de hulp die zij nodig hebben. Dit geld zal terechtkomen bij hen die het het meest nodig hebben. Ik hoop dan ook op brede steun voor deze motie.

Dan kom ik op de organisaties die hulp geven, de echte helden van de noodhulp. Ik begon mijn inbreng met een compliment voor de Minister en mijn collega's, maar de hulpverleners verdienen een nog veel groter compliment. Hulpverleners die hun leven wagen om anderen te helpen, wat zouden wij zonder hen moeten beginnen? De Partij van de Arbeid is het eens met de Minister dat alleen organisaties met een Framework Partnership Agreement (FPA)-registratie noodhulp kunnen verstrekken. Dat is verstandig om versnippering tegen te gaan, geen valse verwachtingen te wekken en geen bureaucratisch circus te hoeven optuigen. Bovendien hoeven de organisaties die al een FPA-registratie hebben, geen nieuwe toetsing te ondergaan en niet aan nieuwe eisen te voldoen. De overgangstermijn is echter wel erg kort. Organisaties kunnen op zijn vroegst pas een paar weken weten dat dit de nieuwe eis is en de procedure om een FPA te krijgen, kan tot wel zes maanden duren, begrijp ik. Daarom vraag ik de Minister nadrukkelijk om organisaties tot 1 mei 2015 de kans te geven een FPA-status aan te vragen en te verkrijgen. Zij moeten dan natuurlijk wel zo snel mogelijk een aanvraag indienen, maar zij mogen niet opeens op 1 januari aanstaande worden uitgesloten van het geven van hulp terwijl zij al jaren goed met het ministerie samenwerken. Wil de Minister dit toezeggen?

Tot slot: de vergeten crises. De grote crises beheersen het nieuws en de politieke agenda. De vergeten rampen en de vergeten vluchtelingen krijgen nauwelijks aandacht en nauwelijks geld. De VN raamt de kosten voor alle crises. Voor de grote crises wordt ongeveer 40% van het budget uiteindelijk door de lidstaten opgebracht. Voor de vergeten crises is dat 10% tot 25% van het benodigde budget, eigenlijk niets dus. Die vluchtelingen worden gewoon aan hun lot overgelaten. Zal een substantieel deel van dit fonds nu naar die meest vergeten crises gaan?

De heer **Smaling** (SP): Waarom moeten de organisaties nu opeens een Europese stempel hebben? Dit is nationaal beleid. Is dat een echt kwaliteitskeurmerk of is het een bureaucratisch paraafje?

De heer **Van Laar** (PvdA): Om een FPA-status te krijgen, is een serieuze toetsing nodig. De capaciteit van een organisatie wordt getoetst. Zo wordt bezien of zij met grote bedragen kan omgaan en die kan wegzetten. Voor heel kleine bedragen hoeft dat natuurlijk niet. Het gaat er echter vooral om dat veel organisaties al zo'n FPA-status hebben. Voor hen, maar ook voor het ministerie scheelt het heel veel werk, want als wij weer een eigen regeling maken met eigen eisen en een eigen toetsing, dan moeten al die organisaties opnieuw worden getoetst terwijl zo'n toets al bestaat. Iedere organisatie kan die aanvragen. Er gaat ook het gerucht dat je per se ECHO(European Commission's Humanitarian Aid and Civil Protection department)-gelden moet aanvragen als je een FPA-status hebt, maar dat is niet waar.

De heer **Smaling** (SP): Voor mijn gevoel is het toch een beetje Kafka. Er komt een nieuw nationaal budget en ik denk dat wij daar allemaal blij mee zijn. Nu moeten de organisaties die de status niet hebben, ook al hebben zij een goede staat van dienst, hun weg in Brussel gaan zoeken om aan een stempeltje te komen. Wij kunnen echter, nu er weer geld is om noden te lenigen, zelf een besluit nemen. Laten wij voorkomen dat organisaties die het goed doen en in het betreffende land de nodige backing en een eigen gezicht hebben, daaraan niet kunnen voldoen vanwege zoiets op het oog onbenulligs. Het is zonde dat de PvdA daarvoor niet gevoelig is.

De heer **Van Laar** (PvdA): Het is niet onbenullig. Het is een serieuze toets of organisaties de ervaring en de capaciteit hebben om deze noodhulp te leveren. Als zij die toets niet doorkomen, zijn het geen goede noodhulp-partners. Daarover zijn wij het eens. Wij zouden ook een Nederlandse regeling kunnen maken waarvoor dezelfde eisen worden gehanteerd. Zij moeten dan allemaal twee keer door dezelfde hoepel springen, om het zo te zeggen. Dat lijkt ons niet wenselijk. Er is al een hoepel en een toetsingskader, de FPA. Laten wij dat hanteren, maar dan moeten wij de organisaties wel voldoende tijd geven om die aanvraag in te dienen en af te ronden voor 1 mei 2015.

De heer **Sjoerdsma** (D66): De heer Van Laar heeft een aantal mooie dingen gezegd, waaronder over zijn streven om geen verloren generatie te laten ontstaan. Wie weet heeft hij daarvoor zelfs geen motie nodig, want ik vermoed dat er in de Kamer brede steun zal zijn voor dit sympathieke idee. Tegelijkertijd deel ik wel een beetje de opmerkingen van de heer Smaling. Als je zegt dat de FPA goede criteria heeft en je ziet dat de Europese Commissie geen voorstander is van het gebruik van de FPA als kwalificatie-instrument voor andere doeleinden dan het ontvangen van subsidie van de Commissie, is het de vraag of dit nu het meest slimme en toegespitste criterium is om organisaties op te leggen.

De heer **Van Laar** (PvdA): Dat argument heb ik ook gehoord, maar ik heb het nergens kunnen vinden. Voor zover ik kan nagaan, staat de EU daar helemaal niet afwijzend tegenover. Sterker nog, een aantal landen doet het al en andere landen overwegen dit te gaan doen. Volgens mij bestaat hiertegen geen weerstand in Brussel.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Stel dat die er wel zou zijn – ik beschik over informatie dat die weerstand er wel is – wat is dan het standpunt van de heer Van Laar?

De heer **Van Laar** (PvdA): Dat zullen we eerst nog maar eens zien en dan is het de vraag waarop die weerstand is gebaseerd. De FPA is er, het is een goede toets die organisaties gewoon kunnen doorstaan. Daar is nu niets mis mee. Als dit in de toekomst wel het geval zal blijken te zijn, moeten wij dit misschien opnieuw overwegen. Ik zie nu echter geen strobreed in de weg liggen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Het is goed dat we over dit onderwerp spreken. De aanleiding is, zoals de heer Van Laar al zei, positief maar vooral heel erg triest. De nood in de wereld wordt alleen maar groter en dus is er meer geld nodig. Ook de ChristenUnie is blij dat het kabinet mede op aandringen van de ChristenUnie en andere partijen extra geld heeft vrijgemaakt. 945 miljoen voor de opvang van vluchtelingen, zowel daar, 570 miljoen, als in Nederland, 375 miljoen. Dit wordt niet zo vaak genoemd, maar ook daar zijn wij blij mee, want als het kabinet dit geld niet extra ter beschikking had gesteld, was dit ten koste gegaan van de begroting van ontwikkelingssamenwerking. Het is goed dat de Minister naar Irak is geweest. Zij heeft nu met eigen ogen gezien hoe de situatie in Erbil en Dohuk is. Zij heeft verslag gedaan van die schrijnende situatie die nog steeds voortduurt. Het geeft wel aan hoe de coördinatie van OCHA en UNHCR verloopt op het moment dat zo'n crisis ontstaat. Ik heb in een eerder leven gewerkt als hulpverlener. Ik heb gezien dat op het moment dat mensen massaal ergens naar toe vluchten, de ngo's, de grote hulporganisaties, vaak de eerste coördinatie op zich nemen en dat de VN-organisaties langzamerhand binnen druppelen om na vier of zes weken die coördinatie op zich te nemen. Ook al heeft OCHA die rol, dan nog zien wij dat OCHA en UNHCR langzaam op stoom komen, ook nu weer in Irak. Ziet de Minister nog instrumenten of mogelijkheden

binnen OCHA of de VN waardoor zij sneller de coördinatie op zich kunnen nemen, want het is natuurlijk wel goed dat de VN dat doet.

Hoe verloopt de samenwerking met de international non-governmental organizations (ingo's)? Toen ik een maand geleden in Irak was, bleek dat de implementatie van de subcontracten van de ingo's heel langzaam verliep. Men had nog geen juridische medewerkers om de contracten op te stellen. De pakhuizen stonden vol goederen, want er waren geen implementing partners. Hoe kan worden verklaard dat die implementatie en de distributie zo lang op zich laten wachten? Waarom duurt het zo lang voor de mensen in regio's als Irak worden geholpen?

Wij hebben bij het nieuwe voorstel waarover wij nu spreken, ook ervoor gepleit dat een percentage wordt gereserveerd voor de hulporganisaties. Ik heb eerder een aandeel van 20% genoemd – in de brief lees ik dat de Minister daarop heeft gestuurd – niet omdat wij het belangrijk vinden dat die ngo's worden ingezet, maar omdat je moet kijken waar de gaten zitten en waar de VN-organen niet en de ngo's wel kunnen komen. Ik ben blij dat in dit fonds geld voor die ngo's wordt gereserveerd. Dit komt ten goede aan de effectiviteit van de noodhulp.

Ik heb eerder al gezegd dat wij ervoor moeten waken om alleen hulp te geven aan vluchtelingen in een bepaald land. Wij moeten er verder voor zorgen dat wordt voorzien in de noden van de bevolking van het gastland. De Minister heeft hieraan ook aandacht besteed in haar brief. Hoe zal dit bijvoorbeeld verlopen in Libanon? Nederland geeft geen directe hulp aan dit land en de overheid wordt gedomineerd door de Hezbollah. Hoe kun je daar dan toch, geormerkt voor onderwijs en zorg, geld geven opdat de lokale bevolking nog steeds toegang heeft tot die zorg?

Ik onderschrijf het pleidooi van de heer Van Laar met betrekking tot UNICEF en de lost generation. Laten wij toch vooral de kinderen onderwijs blijven geven, ook al zitten zij in benarde situaties in kampen et cetera. UNICEF doet dit gelukkig ook. Het krijgt een standaardbedrag van Nederland. Ik ben echter bereid om te kijken of wij nog iets meer kunnen doen.

Ik heb nog een vraag over de FPA-voorwaarden. Is het niet genoeg om als zich een ramp voordoet, te kijken naar de Nederlandse ngo's ter plaatse die een trackrecord hebben en bekend zijn bij en eerder subsidie hebben ontvangen van Buitenlandse Zaken? Is dat niet voldoende voorwaarde of graadmeter voor ngo's om in aanmerking te komen voor subsidies? Moeten wij daar nu ook nog eens die ECHO-funding als voorwaarde aan koppelen?

De **voorzitter**: Dank u! De rest moet u echt bewaren voor de tweede termijn.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Voorzitter. De laatste paar maanden is het aantal crises in de wereld sterk toegenomen. Tegelijkertijd was het potje voor noodhulp leeg. Nederland geeft namelijk al aan het begin van het jaar geld aan noodhulporganisaties; zij kunnen dat vrij besteden op het moment dat zich een crisis voordoet. De fractie van de VVD heeft tijdens de behandeling van de begroting vorig jaar al gewaarschuwd dat dit ertoe kan leiden dat je halverwege het jaar zonder geld komt te zitten. Dat is nu gebeurd, maar gezien de grote noden is het goed dat er extra geld is vrijgemaakt.

Dit geld is bedoeld om vluchtelingen in de regio te helpen, epidemieën in te dammen en rampen te bestrijden. Het fonds is bedoeld voor noodhulp, voor onvoorziene omstandigheden dus. Die kun je nu nog niet inplannen. Bij de meeste crises zijn de organisaties betrokken die in de brief worden genoemd. Daarmee is aangegeven dat dit de organisaties zijn waarmee Nederland wil samenwerken en dat dit voorlopig de bedragen zijn die kunnen worden uitgegeven. De Minister schrijft dat aan het begin van het

jaar zal worden bekeken hoe die bedragen worden geoormerkt en waar ze precies naartoe gaan.

Het is voor mijn fractie van belang dat wij een daad stellen door bij voorbaat al geld voor noodhulp te reserveren. Dit betekent dat wij niet bij iedere crisis extra de portemonnee trekken. Wij doen immers nu al een duit in het zakje. Blijft wel dat er 120 miljoen is gereserveerd om te kijken of wij nog iets kunnen doen als zich weer een onvoorziene situatie voordoet. Wat wij uitgeven aan het begin van het jaar, moet echter worden opgeteld bij het bedrag dat wij ten tijde van een crisis uitgeven. Dat wordt nog wel eens vergeten. Nederland is namelijk een land dat aan het begin van het jaar vaak al veel geeft.

Het fonds moet zo flexibel mogelijk zijn. Vandaar de steun voor de insteek van de brief. Daarnaast moet er jaarlijks voldoende geld in de pot blijven om indien nodig uit te keren; die 120 miljoen mag niet begin volgend jaar al worden uitgegeven aan crises die zich op dat moment voordoen. Daarom is het goed dat er op dit moment nog 7 miljoen in de pot is voor dit jaar. Wij hebben nog drie maanden te gaan en je weet nooit wat er gebeurt.

Ik heb nog twee opmerkingen over de voorwaarden waaronder geld wordt verstrekt. Bij de uitbraak van de ebolacrisis bleek dat de WHO traag reageerde. In april is de noodklok geluid, vervolgens is in augustus de volgende berichtgeving op de website verschenen over een roadmap, maar daaraan zijn geen echt concrete acties verbonden. Vooral bij dit soort creeping crises als ebola die klein beginnen maar zich later uitbreiden, is het goed dat er een risico-inventarisatie wordt opgesteld opdat er snel kan worden opgetreden. Ik dring er bij de Minister op aan om, nu wij de tweede donor van het CERF worden, ervoor te zorgen dat er binnen OCHA een quick reaction force komt die snel een risico-inventarisatie kan maken die dwars door alle verbanden kan heenlopen en die niet de hele ambtelijke molen hoeft te doorlopen waarna eindelijk tot actie kan worden overgegaan. Zo kunnen wij situaties voor zijn als die in Irak, die de heer Voordewind zojuist schetste. Op die manier kunnen wellicht mensenlevens worden gespaard en onnodige uitgaven worden voorkomen.

Over de FPA is al het een en ander gezegd. Nederland doet al veel samen met de EU. De VVD pleit ervoor om dit in nog grotere mate te doen. Dan is het goed om een toets te hebben. De heer Van Laar heeft al gesproken over de organisaties waarmee wij nu zaken doen en die actie ondernemen in bijvoorbeeld Irak en in het gebied van de ebola-uitbraak. Voor hen wordt nu ineens op 1 januari de kraan dichtgedraaid omdat niet zij een FPA-status hebben, maar misschien hun moederorganisatie een FPA-status heeft. De contacten kunnen dan niet worden voortgezet. Met een FPA-aanvraag zijn vaak vijf tot zeven maanden gemoeid. Kan de Minister zorgen voor een overgangsbepaling opdat de huidige samenwerking met organisaties na 1 januari kan worden voortgezet en de kraan niet om administratieve redenen wordt dichtgedraaid?

De heer **Sjoerdsma** (D66): Om eerlijk te zijn, kon ik het eerste gedeelte van het betoog van mevrouw De Caluwé wat moeilijk volgen. Zij stelde vorig jaar nog dat Nederland wel heel vaak vooraan in de rij staat bij noodhulp, was van mening dat er vaker moet worden gerapporteerd en dat wij meer brieven moeten krijgen. Zij wekt de indruk dat zij enigszins teleurgesteld is, omdat Nederland nu plotseling zo'n pot geld voor noodhulp beschikbaar stelt. Ik denk dat de heer Van Laar terecht heeft gezegd dat dit toch een grote verworvenheid is.

Mevrouw De Caluwé zegt dat een kenmerk van noodhulp is dat je niet tevoren kunt bepalen waar je het geld moet inzetten. Ik ben juist van mening dat dit voor een groot aantal van de huidige crises in de wereld wel kan. Ik verwijs bijvoorbeeld naar Syrië en Zuid-Sudan waar de crisis al lang duurt. Ook als je bedenkt hoe lang de ebolacrisis waarschijnlijk zal

duren, lijkt mij dat die planning aan het begin van het jaar steeds belangrijker wordt. Is mevrouw De Caluwé het daarmee eens?

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Ik denk dat de heer Sjoerdsma niet heel goed heeft geluisterd of ik ben misschien onduidelijk geweest. In mijn tekst staat: gezien de grote noden is het goed dat er extra geld is vrijgemaakt. Ik heb dit ook zo uitgesproken. De fractie van de VVD is niet teleurgesteld omdat er een pot geld is, zij is teleurgesteld omdat de vrije ruimte, naast het geld dat al aan het begin van het jaar wordt toebedeeld, vrij snel wordt opgebruikt door hier 5 miljoen en daar 6 miljoen uit te geven. Op 22 februari waren wij al voor de helft door het noodpotje voor dit jaar heen. Daarvoor heb ik gewaarschuwd. Als wij tevoren al best veel geven aan UNHCR, het Rode Kruis en dergelijke, laten wij dan gedurende het jaar ook niet als eerste in de rij staan. Zo is het nu ook. De crises zijn voor een deel voorspelbaar: in Syrië en Irak zal het nog wel even doorgaan en ebola hebben wij ook niet voor het einde van het jaar opgelost. Daarom vind ik het goed dat in de brief een aantal organisaties wordt genoemd die natuurlijke partners zijn in crises en dat wij daar geld aan geven. Ik vind het niet goed dat wij nu al tot 2017 helemaal vastleggen hoeveel wij aan die organisaties geven en dat wij de besteding vrijlaten. Begin 2015 moeten wij kijken wat er speelt. Dan kunnen wij bepalen hoeveel geld er aan welke organisaties wordt uitgekeerd voor welke noden. Verder houden wij dan nog een deel apart voor onvoorziene crises. Dat is mijn insteek.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Dan is dat misverstand opgehelderd. Mevrouw De Caluwé en ik begrijpen elkaar heel goed. Ik heb dan ook geen vervolgvraag.

De **voorzitter**: Dan luisteren wij nu naar uw inbreng namens de fractie van D66.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Voorzitter. Ik zag de Minister in Irak. Met de Minister zagen wij de enorm droevige beelden van de vluchtelingen daar. Die beelden waren heel aangrijpend. De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft vanochtend gesproken met een delegatie van de vertegenwoordigers van de Koerden. Ook zij hadden natuurlijk de meest verschrikkelijke verhalen. Ik denk niet dat wij in staat zullen zijn om al hun problemen op te lossen, maar dit geeft nog eens aan hoe onwaarschijnlijk belangrijk het is dat wij wel in staat zijn om, in ieder geval gedeeltelijk, hun leed te verzachten. Daarom kan ik het nieuwe noodhulpfonds van 570 miljoen euro alleen maar warm verwelkomen. Dit is een belangrijke zet van het kabinet. Het staat ook in groot contrast met de situatie vorig jaar toen de Nederlandse hulppot al in september leeg was. Met dit fonds is Nederland ook meteen een speler op het wereldtoneel geworden. Volgens mij komen wij hiermee in de top tien van de humanitaire donoren. Ik hoop dat wij die status ook waarmaken op andere terreinen. Daarvoor heb ik vier aandachtspunten. Op dit moment zijn er meer vluchtelingen en ontheemden op de wereld dan ooit sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog. Naar mijn mening kunnen wij met dit fonds vier kansen benutten om de effectiviteit van de noodhulp te versterken. Die zijn achtereenvolgens: een effectief noodhulpsysteem, een plan voor de langdurige en structurele crisisgebieden, preventie, en innovatie. Het kabinet signaleert ook dat er op dit moment extreem veel brandhaarden zijn in de wereld. Het noodhulpsysteem piept en kraakt. Organisaties die de nood kunnen verzachten, staan onder grote druk. Organisaties komen vaak te laat op de plek van de ramp. De toegang wordt geblokkeerd. Organisaties strijden soms zelfs onderling. Het kabinet wil de manier waarop noodhulp wordt verstrekt opnieuw bekijken. Ik moedig dit

van harte aan, want het humanitaire systeem piept en kraakt en als wij zo veel geld inzetten voor noodhulp, dan moeten wij ook scherp blijven op de zwakke plekken van het systeem. Is de Minister het ermee eens dat het interessant zou kunnen zijn om een onderzoek te laten uitvoeren naar dat noodhulpsysteem, voor zover dat al niet is gedaan, want ik wil geen dubbel werk laten doen? Wat zijn de zwakke plekken? Hoe kunnen wij het verbeteren? Hoe kunnen wij de hulp sneller, effectiever en efficiënter ter plaatse krijgen? De Minister noemt al een aantal aandachtspunten als preventie, de transitie van hulp naar ontwikkeling en de samenwerking tussen VN-organisaties, maar ik ben van mening dat de financiering daar ook bij hoort, de ad-hocfinanciering waar wij nog steeds tegenaan lopen. Ik ben heel benieuwd hoe de Minister over een dergelijk onderzoek denkt. Ik hoop dat zij in staat is om snel te reageren op een rapport van de CAVV (Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken), dat binnenkort zal verschijnen, over de vraag hoe de humanitaire toegang in de wereld kan worden verbeterd.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Dat klinkt allemaal heel sympathiek. De heer Sjoerdsma vraagt de Minister om een onderzoek in te stellen. Nederland is een van de donoren en daarmee ook een van de vele spelers op het veld. De vraag is wat zo'n onderzoek van Nederland oplevert. Welke problemen zijn de heer Sjoerdsma niet duidelijk? Daar wordt toch continu over geschreven en die worden ook internationaal geëvalueerd. Wat hoopt hij te bereiken met zo'n onderzoek?

De heer **Sjoerdsma** (D66): Als mevrouw De Caluwé de brief goed leest, zal zij zien dat daarin een aantal categorieën wordt genoemd waar zich problemen voordoen. Zij kan die problemen wellicht specifieker verwoorden door literatuuronderzoek, maar mijn ervaring in Afghanistan, Sudan en de Palestijnse gebieden is dat die problemen heel gedifferentieerd zijn. Soms zijn zij het gevolg van de manier waarop organisaties hun hulp inkopen, namelijk op het hoogtepunt van de crisis waardoor zij heel hoge prijzen moeten betalen. Dan is het de vraag waarom zij dergelijke goederen niet eerder ergens hebben opgeslagen. Ik verwijs naar de VN-organisaties waar de gedachte van «one UN» in principe leidend moet zijn, maar die elkaar soms de tent uitvechten. Ik meen dat wij hier te mozaïekachtig naar kijken, dat wil zeggen van situatie tot situatie en van regio tot regio in plaats van het hele systeem nog eens te bezien om vast te stellen waar je met dit geld als hefboom een verschil kunt maken.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): De heer Sjoerdsma heeft gelijk als hij zegt dat de problemen heel gedifferentieerd zijn. Daarom is het zo lastig om een generiek onderzoek te doen. De ebola-uitbraak is toch iets heel anders dan de situatie in Afghanistan, Sierra Leone is een heel ander land dan Afghanistan en de problematiek is daar ook heel anders, dat zal de heer Sjoerdsma met mij eens zijn. Het is de vraag of een evaluatie van de hulpverlening in het verleden in verschillende situaties – Irak, Afghanistan, ebola – kan worden gebruikt voor nieuwe crises of dat er juist van crisis tot crisis moet worden bezien welke aanpak de beste is.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Ik zou de Minister niet willen vertellen hoe je dat onderzoek het beste kunt opzetten, of dat moet gebeuren door naar crises in het verleden te kijken en te bezien welke lessen je daaruit kunt trekken. Ik durf echter wel te stellen dat juist de verschillen in de crises noodzaken om goed naar het systeem te kijken: de manier waarop ebola een probleem is en hoe je dat oplost of de manier waarop mensen door geweld worden verdreven of door politiek bijna van honger omkomen. Het systeem is te vaak generiek en gericht op een en dezelfde soort crisis, terwijl de crises die de wereld op dit moment treffen, vaak heel specifieke

kenmerken hebben. Juist de differentiatie en de problemen waarmee wij te maken hebben, vragen om een wereldwijd onderzoek om niet te blijven hangen in een lokale oplossing hier en een lokale oplossing daar.

Ik ga verder met de structurele crises. Een aantal van de brandhaarden in de wereld dreigen langdurige structurele crises te worden. Ik noem Syrië en Irak. De heer Van Laar heeft terecht de vraag gesteld wat wij kunnen doen voor die verloren generaties. Wat kunnen wij doen tegen honger, ziektes en armoede? Hoe voorkom je dat regeringen omvallen en crises nog erger worden? Ik was tevreden toen de Minister vorige week zei dat zij voorop in het peloton wil fietsen, dat zij een soort van voortduwend bewindspersoon wil worden op dit terrein. Wij plannen nog steeds te veel alsof het aantal vluchtelingen gelijk blijft en alsof zij er maar enkele weken zullen zijn in plaats van jaren. Er is een brief toegezegd over de inzet voor de Duitse conferentie. Ik hoop dat daarin de nodige aandacht wordt besteed aan de vraag welke oplossingen wij kunnen bedenken, hoe wij het zo kunnen plannen dat wij verder kijken dan volgende week en wij op de een of andere manier kunnen komen tot een structurele en menswaardiger oplossing voor de mensen die structureel gevangen zitten in een crisis, om de woorden van de Minister te gebruiken.

Ik sla wat onderdelen over omdat ik niet zo veel tijd meer heb. Ik ga verder met innovatie. De Minister maakt de fractie van D66 heel blij, want zij deelt de opvatting dat innovatie kansen biedt voor noodhulp en dat het internationale humanitaire systeem kan profiteren van nieuwe ontwikkelingen, of dat nu big data, ICT of crowdmapping zijn. Ik kan echter ook wel enkele Nederlandse voorbeelden geven. De Nederlandse muggendeskundige Bart Knols en zijn vinding tegen malariamuggen in Tanzania, het sanitatiezakje Peepoo, Wings for Aid om medicijnen in lastig te bereiken gebieden te krijgen of het slimme toilet waarmee in vluchtelingenkampen de uitbraak van ziektes als cholera gemeten en daarmee tijdig ontdekt kan worden.

De Minister zegt: ik onderzoek wat wij hieraan kunnen doen. Ik wil graag een slinger geven aan dat onderzoek. Laten wij van dat enorme bedrag dat wij tot onze beschikking hebben een deel reserveren voor innovatie. Voor de gehele periode 2015–2017 denk ik aan 15 miljoen, om te bekijken hoe we de efficiëntie van hulp kunnen verbeteren. Dat is een substantieel bedrag, maar het is ook weer niet heel groot. Ik denk aan de financiering van baanbrekend onderzoek, de financiering van prototypeontwikkeling, de financiering van preventiestrategieën en seed money voor public private partnerships. Ik wil de Minister niet voorschrijven hoe ze dit moet doen, maar ik hoop dat ze het met mij eens is dat er op dit gebied ruimte is voor Nederland, zeker als je zo'n substantieel bedrag tot je beschikking hebt waarmee je een vermenigvuldigingsslag kunt maken met je eigen slagkracht.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Ik ben toch een beetje verbaasd. D66 is heel blij dat er extra geld voor noodhulp komt. Dat wordt betaald uit hetgeen we niet meer betalen voor schuldkiwitschelding. Nu wil de heer Sjoerdsma van dat geld ineens geld reserveren om onderzoek te doen naar innovaties. Ik vind het idee om naar innovaties te kijken sympathiek. Inhoudelijk snap ik het, maar ik snap niet waarom dit uit de pot voor noodhulp moet komen. Zo'n noodhulpfonds moet je zo flexibel mogelijk kunnen inzetten. Dat moet snel ingezet kunnen worden wanneer er noden zijn. Dan moet je gebruikmaken van de innovaties die je van tevoren hebt uitgedacht. Is het niet een idee voor de heer Sjoerdsma om dit bij de begrotingsbehandeling te doen en om dan iets te reserveren uit de reguliere fondsen voor ontwikkelingssamenwerking? Dan kan hij de VVD aan zijn zijde vinden. Ik vraag me echt af waarom de heer Sjoerdsma geld wil reserveren uit het noodhulpfonds, dat snel en gericht ingezet moet kunnen worden, voor iets wat tijd kost en geen noodhulp is.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Ik zoek even naar het twistpunt. Ik ben in ieder geval blij dat de VVD dit een sympathiek idee vindt en dat zij het nut en de noodzaak van innovatie in de noodhulp onderschrijft. Een bedrag van 15 miljoen euro over drie jaar op een fonds van 570 miljoen euro is, laten we zeggen, 2,6%. Dat is niet het grootste gedeelte van het beschikbare bedrag. Misschien is het geen heel goede vergelijking, maar bedrijven reserveren tot 10% van hun investeringen voor innovatie, om zo hun impact te vergroten. Noodhulp bestaat uit het ledigen van de ernstige noden, maar als je met een klein gedeelte van dat geld meer mensen sneller weet te bereiken, met minder kosten, vind ik dat een heel interessante investering. Dat duurt misschien iets langer dan de snelle noodhulp die mevrouw De Caluwé voor ogen heeft, maar het is een goede investering die prima uit het noodhulpgeld kan komen.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Het is allemaal leuk en aardig, «máár 2,6%», maar D66 is ook maar één partij. Hier zitten meerdere partijen aan tafel. We hebben allemaal zo onze hobby's. Als we die allemaal gaan uitvoeren, komen we al snel tot 20% die de Minister moet reserveren voor al onze hobby's. Ik ben ervoor om het geld voor noodhulp ook echt te reserveren voor noodhulp. Ik ben er niet voor om potjes apart te zetten. Geen steun van de VVD dus, in ieder geval.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Zo glijden we wel heel snel af van een sympathiek idee naar geen steun. Dat was natuurlijk niet de bedoeling van mijn antwoord. Misschien mag ik mevrouw De Caluwé meegeven dat dit niet een hobby of een hobbypaardje is van D66? Gezien het geld dat Nederland nu tot zijn beschikking heeft, denk ik dat Nederland een enorme meerwaarde kan hebben, niet alleen voor onszelf maar ook voor het systeem en voor de vluchtelingen die we helpen. Daar kunnen we het over oneens zijn, maar laat ik even snel rekenen. We zitten hier met vijf partijen. Stel dat iedereen voor 2,6% wil veranderen, dan zitten we op 13%. Dan kan de Minister voor 87% zelf bepalen wat ze wil doen. Over hobbypaardjes gesproken, in haar brief onderschrijft de Minister het belang van innovatie. Daar ben ik heel blij mee. Zij onderzoekt de mogelijkheden. Ik heb enkel geprobeerd om die mogelijkheden wat concreter te formuleren.

De heer **Van Laar** (PvdA): Ik heb twee vragen over het innovatiebudget. Waarom 15 miljoen? Moet het per se 15 miljoen zijn of mag het ook 10 miljoen of 20 miljoen worden, als dat bedrag redelijker blijkt? Voor wie is dit budget? Wie kunnen hieruit putten? Bij de internationale organisaties zie ik enorme innovaties op het gebied van noodhulp. Denk aan de wijze waarop het World Food Programme voedsel distribueert. Tegenwoordig heeft het in de kampen een soort creditcardsysteem in plaats van cash. Dat scheelt heel veel. Dat soort ideeën wordt ook uitgewerkt. Zou dat ook kunnen? Of is het bedrag specifiek voor Nederlandse ngo's of voor wetenschappelijke instellingen? Ik hoor daar graag meer over.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Dat zijn terechte vragen. Laat ik beginnen met het bedrag. Ik was wel wat geïnspireerd door de bedragen die elders zijn genoemd waar je wat mee kunt doen. Ik heb met name gekeken naar de wijze waarop bedrijven hun innovatiebudget bepalen. Ik maakte die vergelijking al, hoewel die misschien niet helemaal opgaat. Ik ben er ruim onder gaan zitten, om niet al te ambitieus te zijn. Ik wil ook niet pretenderen dat innovatie helemaal ten koste zou moeten gaan van de daadwerkelijke hulp. Ik vond dat 2,6% een heel nette omvang heeft, ook gezien de dingen die je daarmee kunt doen. Ik heb ook naar Groot-Brittannië gekeken, dat een vergelijkbaar fonds heeft. Als ik kijk naar de omvang daarvan en naar wat het daarmee doet, zitten we relatief goed. Ik denk dat je dan ook impact kunt hebben.

U vroeg wie daarvoor in aanmerking komt. Ik zou hierin niet een beperking willen opleggen. Ik heb net aangegeven wat mijn doel is, namelijk het efficiënter en effectiever maken van noodhulp. Ik heb wat categorieën genoemd van activiteiten die je kunt financieren, zoals prototypeontwikkeling, onderzoek en preventiestrategieën. Ik wil echter niet van tevoren dichtregelen dat bepaalde partijen daarvoor niet in aanmerking komen. Ik ben ook benieuwd of de Minister dit een interessant idee vindt. Als de Minister dit een interessant idee vindt, hoor ik graag hoe zij dit verder wil oppakken.

De heer **Van Laar** (PvdA): Voor de hulp aan kinderen zijn meerdere calls uitgegaan. Die worden maar zeer ten dele vervuld. Daar zijn dus nog honderden miljoenen nodig. Voor innovatie hebben we niet zo'n call. Het is dus moeilijk te meten of dit een goed bedrag is. Is het wellicht zinniger of de moeite waard om te beginnen met een kleiner bedrag, om daar een call voor uit te schrijven en dan te bekijken wat er binnenkomt? Als er enorm overtekend wordt, kunnen we altijd nog bekijken of er nog een nieuwe call nodig is. 15 miljoen is ineens toch wel veel geld, zeker als je bedenkt dat dit geld anders gewoon naar voedsel zou kunnen gaan. Dat kost 40 cent per persoon per dag. Straks is er een pot en die moet dan uitgegeven worden, want het is nu eenmaal een pot geworden. Dan gaat iedereen erop duwen en dan wordt het ook uitgegeven, terwijl we ook de rantsoenen in Zuid-Sudan 10% minder hadden kunnen korten.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Ik vond de suggesties van de heer Van Laar sympathieker toen hij het had over 20 miljoen. Maar alle gekheid op een stokje, ik stel ook niet voor om er een bestedingsdruk op te zetten. Ik heb er zelf een redelijk grote hekel aan dat geld moet worden uitgegeven. Daarom stel ik dat bedrag van 15 miljoen voor voor de hele periode van het fonds, dus voor 2015, 2016 en 2017. Dat betekent ook dat er ruimte is om je activiteiten te spreiden, om te bekijken of er behoefte aan is. Misschien blijkt aan het einde van die periode of in een tussentijdse evaluatie dat ondanks mijn opvatting dat innovatie echt heel belangrijk is in de noodhulp, er helemaal geen vraag naar is. Als ik echter kijk naar het aantal e-mails in mijn mailbox vandaag van zowel ondernemers als ngo's die dit een heel interessant idee vinden, denk ik dat het wel meevalt. Als dat toch niet zo blijkt te zijn, staat het de Minister uiteraard vrij om dat geld op een andere en meer zinvolle manier aan te wenden. Ik heb er echter vrij veel vertrouwen in dat dit geld nuttig kan worden gebruikt.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): De D66-fractie heeft ook bij het begrotingsakkoord geld vrijgekregen voor innovatie, namelijk 100 miljoen. Bij EZ zijn er allerlei potten voor het Nederlandse bedrijfsleven om innovatieprojecten te ontwikkelen. Ik vraag me af of de heer Sjoerdsma ook naar die potten kijkt. De noodhulp hebben we namelijk zo hard nodig om bijvoorbeeld onderwijs aan kinderen te geven of om voeding te organiseren voor de vluchtelingen. Ik ben een beetje bang dat men heel snel in de ruif van de vluchteling gaat kijken. In de brief van de Minister gaat het over bedrijven als TNT, Unilever en DSM. Zijn dat niet allemaal bedrijven die een megabudget hebben voor innovatie en als onderdeel van het mvo-beleid hiervoor geld kunnen reserveren?

De heer **Sjoerdsma** (D66): Ook dat is uiteraard een terechte vraag. Ik heb nadrukkelijk bekeken hoe het in andere landen is geregeld. Ik heb gekeken naar de rationale waarom ze het op een bepaalde manier hebben gedaan. Ze hebben ervoor gekozen om dit binnen het noodhulpsysteem te bekijken. De experts voor het beoordelen van dit soort aanvragen, dit soort fondsen, zitten natuurlijk ook niet bij het Ministerie van Economische Zaken. De experts zitten niet bij andere ministeries, maar bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Volgens mij is het niet slim om deze

innovaties en de kansen die het fonds biedt, los te koppelen van de andere inspanningen die je daadwerkelijk doet op de grond. Ik denk dat u het met mij eens moet zijn dat we op een bedrag van 570 miljoen niet kunnen stellen dat we uit de ruif van de vluchtelingen eten. Dat vind ik wat overtrokken.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Die experts komen toch juist van de bedrijven die meedenken? Ik denk bijvoorbeeld aan IKEA, dat op een gegeven moment met UNICEF aan de slag is gegaan om kleine lampjes op zonne-energie te ontwikkelen, zodat kinderen hun huiswerk kunnen doen als het donker wordt. Deze projecten zijn door UNICEF en IKEA ontwikkeld, zonder subsidie van welk ministerie dan ook. Ziet D66 geen mogelijkheden om dit soort bedrijven en organisaties aan elkaar te koppelen? Wellicht kan de Minister daarin een faciliterende rol spelen.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Dat is iets wat deze Minister bij uitstek al doet. Dat doet ze op de raakvlakken tussen hulp en handel. Ik ga ervan uit dat ze dit ook op het gebied van noodhulp zal doen. Ik houd de heer Voordewind ook voor dat het niet per se het een of het ander hoeft te zijn. Ik zie prima ruimte voor de Minister om dit soort synergieën te creëren met verschillende bedrijven en met haar ministerie, ook als er geen geld aan te pas moet komen. Ik zie echter ook wel ruimte om met wat seed money – meer is het feitelijk niet – een groot verschil te kunnen maken. Dat is misschien niet meteen een antwoord op de dagelijkse behoeften van vluchtelingen, maar als dit betekent dat dankzij onze innovaties over een jaar of vijf meer vluchtelingen geholpen kunnen worden, kan dat volgens mij ook geld schelen. We moeten ons ook realiseren dat dit fonds na 2017 niet meer bestaat. Dan zakt het noodhulpniveau weer naar het niveau van de periode hiervoor.

De heer **Smaling** (SP): Voorzitter. Mijn fractie is verheugd dat er middelen zijn vrijgekomen voor noodhulp. De noodzaak is evident. Ik hoop en verwacht dat de Minister ons nog zal bijpraten over haar recente bezoek aan het Midden-Oosten.

Ik deel met de heer Sjoerdsma dat het een goed idee is om te bekijken hoe we zo veel mogelijk uit noodhulp kunnen halen. Het heeft per definitie altijd een ad-hockarakter. De term «structurele noodhulp» is eigenlijk een contradictio in terminis, maar het is wel zo. Ik vraag de Minister of zij in staat is om 20 tot 30 jaar terug te kijken op het departement en de vraag te beantwoorden hoeveel noodsituaties er geweest zijn. Hoe hebben wij daarop gereageerd? Was dat iedere keer reactief? Of hebben wij ook periodes gekend waarin wij voor een langere tijd een noodfonds hadden waaruit we die crises hebben betaald? Er zit namelijk helaas een patroon in. De ene keer is het militair-politiek, de andere keer betreft het een natuurramp. Daarom is het liedje van dit debat ook: Too much, too little, too late. Dat zijn namelijk vaak helaas de uitkomsten in noodsituaties. Dit biedt misschien ook houvast om iets meer body aan noodhulp te geven. Je kunt bijvoorbeeld denken aan een noodfonds analoog aan het Infrastructuurfonds en het Deltafonds. Als vervolg daarop kun je dan meteen het curatieve deel oppakken. We moeten een soort brandweer hebben. In de brief wordt een rapid response force gesuggereerd, om maar NAVO-taal te gebruiken. Dan kun je zo snel mogelijk de goede acties ondernemen die nodig zijn in een noodsituatie. Daar kun je een meer preventieve kant aan koppelen. Er staan ergens een paar regeltjes over rampenparaatheid. Daar zijn we best goed in. Binnenkort staan de deltabeslissingen op de agenda met Minister Schultz. Daar zit een risicogedachte achter. Er is ook net een wet aangenomen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daar zit ook een risicogedachte achter. Risicoperceptie kan landen dus ook helpen om zich beter te wapenen tegen dreigingen. Het zal niet altijd lukken, maar soms wel. Daarmee gaan de

kosten omlaag en kunnen we mensen een gelukkiger leven bieden. Ik vind dat dus wel belangrijk.

De ene ramp is de andere niet. Soms komt er met een grote televisieactie heel veel privaat geld binnen. Dan zit de Minister tussen Ali B. en Patty Brard en komt er een waanzinnig bedrag binnen, dat de absorptiecapaciteit van het land ver te boven gaat. In andere gevallen is de hulp niet adequaat. Denk aan de donorwezen. De Centraal Afrikaanse Republiek staat nu gelukkig wel in de top vijf van de Minister. In sommige gevallen is de hulp niet adequaat of bereikt deze niet de mensen die het nodig hebben. Daarom nodig ik de Minister uit om wat extra structuur aan noodhulp te bieden. We kijken nu naar Sierra Leone, Liberia en Guinee. Dat zijn arme landen. De Benelux zou bijvoorbeeld een partnership kunnen aangaan met die drie landen, die zelf in de Mano River Union ook een soort Benelux vormen. Als we van die ebola af zijn, kunnen we dan niet proberen om met die drie landen naar een betere toekomst toe te werken?

Dan kom ik op een paar punten uit de brief. In grote lijnen kunnen we die onderschrijven. We vinden het wel heel jammer dat sommige organisaties nu sneuvelen op hun Europese stempeltje. Dat heb ik net in een interruptiedebatje met de heer Van Laar al aangegeven. Laat ik de Stichting Vluchteling maar gewoon noemen, want ik wil dit niet onder stoelen of banken steken. Dit is een heel bekende organisatie, met een groot draagvlak in dit land. Ik vind het echt doodzonde als die nu ineens geen beroep kan doen op dit fonds. Ik smeed de Minister om op zijn minst een overgangsregeling uit te dokteren en om dit niet zo plotseling te laten gebeuren.

In de brief worden organisaties genoemd of alleen maar doelen. Er komt een bedrag ten bate van de veiligheid van hulpverleners. Er staat niet bij wie dit moet doen, terwijl ergens anders Artsen zonder Grenzen met naam en toenaam wordt genoemd. Ik vind Artsen zonder Grenzen prima. Daar gaat het mij niet om. Moet het echter niet iets duidelijker zijn? Moeten er niet iets meer wegingscriteria zijn op basis waarvan je op een gegeven moment besluit om met een bepaalde organisatie in zee te gaan? Dat geldt voor VN-instellingen ten opzichte van ngo's. Dat geldt ook binnen VN-instellingen. Sommige situaties in landen in nood zijn moeilijk bereikbaar, omdat de wegen slecht zijn en omdat er weinig kader is. Kijk bijvoorbeeld naar Liberia, met één arts op ik weet niet hoeveel patiënten. Het gaat erom dat we ook ngo's hebben die echt helemaal op grassroots-niveau aanwezig zijn. Ik wil niet dat die over het hoofd worden gezien. Ik krijg dus graag iets van een kader waardoor je kunt wegen hoe goed een organisatie in dit soort situaties opereert. Er is een analogie met een motie van Jasper van Dijk, die ook door bijna iedereen is meeondertekend, over SRGR-programma's (seksuele reproductieve gezondheid en rechten). Probeer dus aan te geven waarom een bepaalde organisatie het goed doet, zodat je het een beetje kunt kwantificeren. Daar laat ik het nu even bij.

De vergadering wordt geschorst van 18.23 uur tot 18.30 uur.

De **voorzitter**: We gaan nu luisteren naar de beantwoording door de Minister. Ik sta in deze ronde twee interrupties per fractie toe.

Minister **Ploumen**: Voorzitter. Ik dank de leden van de commissie voor al hun vragen en opmerkingen. Ik richt de beantwoording als volgt in. Ik begin, in aanvulling op de Kamerbrief, met iets te vertellen over de ervaringen van het afgelopen weekend in Irak.

Ten tweede zeg ik iets over de vraag wat het fonds betekent voor de positie die Nederland internationaal kan innemen. Ik ga daarbij in op de volgende vragen. Als je zegt dat er sprake is van noblesse oblige, moet je

dan niet ook naar het humanitaire systeem kijken? Moet je niet kijken of de quick reaction en de coördinatie wel snel genoeg zijn?

Ten derde ga ik specifiek in op coördinatie.

Ten vierde ga ik in op de keuze voor ngo's en de vraag hoe we dat in de tijd inkaderen. Daar zijn namelijk een aantal verzoeken voor gekomen.

Ten vijfde ga ik op de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat er geen lost generation van kinderen ontstaat. Dat geeft mij ook de gelegenheid om iets meer te vertellen over wat we nu doen in host communities. Dat is ook een concreet voorbeeld van wat er nu speelt, met name in Libanon. Tot slot zal ik iets zeggen over innovatie.

Ik begin met mijn ervaringen in Noord-Irak. Ik ben in Erbil geweest. Daar heb ik de opvang van christelijke vluchtelingen bezocht. Eigenlijk zijn het IDP's (internally displaced persons). Het zijn namelijk heel veel Irakezen. De autoriteiten vertelden dat ook steeds. Natuurlijk vangen ze ook graag hun burens op. Dat hebben ze ook gedaan. Ik ben ook naar een opvangfaciliteit voor Syrische Koerden geweest. De christelijke vluchtelingen en yezidi's komen echter uit andere delen van Irak.

Aan alles van de hulpverlening is te zien dat iedereen er met man en macht aan werkt om het zo goed mogelijk in te richten. Het kost echter moeite om het aantal mensen dat zich meldt een goede opvang te geven. De grootste zorg is nu om ervoor te zorgen dat iedereen op een goede manier bestand is tegen de winterkou en de ellende die die met zich meebrengt.

Als je door Erbil rijdt, zie je dat vluchtelingen op allerlei plekken een onderkomen gevonden of gezocht hebben. Ik was op het terrein van de katholieke aartsbisschop. Elke vrije vierkante meter is ingericht om de vluchtelingen op te vangen, bijvoorbeeld in een soort kantine. Ze hebben ook tenten neergezet op het gazon en op allerlei plekken. Er zijn veel mensen die hun toevlucht hebben gezocht in onafgemaakte gebouwen. OCHA en UNHCR hebben in sommige van die gebouwen containers kunnen plaatsen, zodat mensen toch iets van een beschutte plek hebben voor zichzelf en vooral voor hun kinderen. Die onafgemaakte gebouwen voldoen natuurlijk niet aan de Arboretwetgeving zoals we die in Nederland kennen. Vanaf de tweede verdieping stort je, als je niet uitkijkt, zo naar beneden. Het zweet staat in je handen, of in ieder geval stond het in mijn handen toen ik die kinderen daar zag spelen.

Mensen maken er het beste van, maar zijn heel erg verdrietig. Ze zijn ook nog een beetje beduusd. Ze begrijpen soms ook niet wat er gebeurt is. Gisteren gingen ze nog gewoon naar kantoor en vandaag zitten ze met hun kinderen op 5 m² in een soort gymzaal. Ik stel me dan maar voor hoe dat voor ons geweest zou zijn. Het is dus echt heel erg verdrietig.

Wat het nog verdrietiger maakt, is dat we moeten vaststellen dat het nog niet voorbij is. Mensen hopen eigenlijk dat ze gewoon morgen weer naar huis kunnen gaan, maar dat zit er waarschijnlijk niet in.

In de kampen in Dohuk werkt men er hard aan om ze winterklaar te maken. Dat betekent dat er een soort betonnen plateautjes gestort worden waarop de tenten gebouwd worden. Dat biedt meer bescherming tegen de kou. Je hoeft dan de tent niet meer de hele tijd in en uit te kruipen, want dat is wat mensen natuurlijk de hele tijd doen.

Ik heb lang met een aantal mensen kunnen spreken. Ik had daar ook tijd voor ingeruimd. Je kunt wel door zo'n kamp dwalen met allemaal officials naast, voor en achter je, maar daar ben ik niet zo in geïnteresseerd. Ik had dus echt tijd gevraagd om gewoon met mensen te kunnen spreken. Ik heb er ook thee gedronken. Je wilt ook een beetje tegemoetkomen aan de gastvrijheid die mensen op hun beurt willen betonen en niet alleen maar zeggen: sorry, ik heb geen tijd.

Mensen zitten daar. Hun hele leven is in diggelen gevallen. De meisjes vertelden dat hun school in puin was geschoten. Ze moesten gewoon huilen. Dat maakte heel veel indruk op me. Het is zo, zo zielig. Er zijn natuurlijk nog geen scholen in die kampen. Ik heb voorgesteld dat ze zelf

een informeel schooltje maken voor de kleine kinderen en dat ze bekijken of hiervoor een tent kan worden vrijgemaakt. Dan hebben ze zelf ook een soort doel in het leven en het is voor die kleine kinderen ook heel leuk. Zo probeert iedereen eraan bij te dragen.

De gastvrijheid van de host communities, zoals dat in jargon heet, dus van de Koerden, is heel groot. De kinderen van de Koerden gaan niet naar school, want alle scholen zitten vol met vluchtelingen. Dat vinden ze wel zorgelijk, maar ze zijn er ook een beetje «insjallah» over. Ze hopen dat het binnenkort wel kan. Elke euro die we kunnen besteden om de mensen daar goed op te vangen, is een heel goed bestede euro. Als je vraagt waar ze gebrek aan hebben of wat er niet goed loopt, zeggen ze: ach, het zou fijn zijn als we straks dekens hebben en als we zelf wat kunnen koken, maar als dat niet kan, mevrouw, is dat geen probleem want ze zorgen heel goed voor ons. Het is eigenlijk heel hartverwarmend en tegelijkertijd heel verdrietig.

Het maakte echter echt verschil dat ik daar was en wist dat we ook de komende jaren een bijdrage kunnen leveren. We weten namelijk dat het nog niet voorbij is. Dat betekent ook – daar geef ik de heer Sjoerdsma en anderen gelijk in – dat er sprake is van noblesse oblige. Als we dan toch een fonds hebben om te besteden, moeten we er ook voor zorgen dat we inhoudelijk een rol spelen in alle debatten. Net als een aantal mensen aan de andere kant van de tafel heb ik ruime ervaring in het humanitaire werk. Ik zie dus verbetermogelijkheden, zoals ook een aantal leden gesuggereerd hebben. In februari 2015 is er een humanitaire conferentie waar de ngo's het voortouw hebben. Daar zullen we heel graag met hen spreken over de vraag wat ze van ons verwachten. Welke discussies kunnen we een duw geven? Waar kunnen we bij helpen?

Momenteel wordt er een IOB-onderzoek (Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie) uitgevoerd naar de humanitaire hulp van Nederland. Dat zal aanknopingspunten geven om verdere verbeteringen in te zetten en om lering te trekken uit de wijze waarop het nu gaat. Artsen zonder Grenzen heeft onlangs ook een onderzoek uitgevoerd. Er is dus een robuust stapeltje onderzoeken. Ik voel me echter zeer zeker uitgedaagd door de heer Sjoerdsma, die zei: put uit die ervaringen om de stem van Nederland in het noodhulpsysteem door te laten klinken, ten behoeve van de effectiviteit en de efficiency. Ik ga ervan uit dat ik een significant, een groter deel van mijn tijd hieraan zal besteden.

Mevrouw De Caluwé heeft gevraagd naar verbeterpunten die we nu al zien. Ook de heer Voordewind hintte daarop. Er is een quick reaction team van UN-OCHA. Dat doet vooral assessments om te bekijken wat er nodig is. Dat gaat eigenlijk wel goed. Het probleem zit hem in de week of die tien dagen erna. Veel langer is het niet. Dan weten we wat er nodig is, maar de moeilijkste periode is om dit dan te mobiliseren en te coördineren. Ik ben het eens met wat de heer Voordewind hierover zei, namelijk dat ngo's die ter plekke zijn, al een aantal goede dingen kunnen doen. Ik zal zeker bekijken wat er in die periode van zeven tot veertien dagen beter kan. Dat lijkt mij een van de eerste verbetermogelijkheden. U kent allen de chaotische situatie waarvan vaak sprake is in de eerste weken. Ik ben het eens met iedereen die zegt dat we daarin verbeterlagen kunnen maken. Daar zal ik me zeer zeker voor inzetten. Ik zal dat ook inbrengen in mijn gesprekken met UN-OCHA en UNHCR. Met het oog op de conferentie in februari zal ik bekijken of we er een aantal voorstellen voor kunnen ontwikkelen. Ik zal de Kamer daar heel graag van op de hoogte stellen, zeg ik tegen mevrouw De Caluwé.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Ik ben blij met het antwoord van de Minister. De World Health Organization heeft het mooie Global Outbreak Alert & Response Network. Dat is daar ook voor. Het is ook goed in assessments. Daar zijn echter wel 120 landen bij betrokken en dan wordt het weer bureaucratisch. Ik herken dus wat de Minister zegt. De assessments

binnen OCHA moeten inderdaad gevolgd worden door snelle actie, dwars door de bureaucratische lijnen heen.

Ik kom zelf uit het bedrijfsleven. Bij de luchtvaartmaatschappij waar ik werkte, hadden we ook een crisisteam. Dat werkte veel sneller dan via de normale besluitvormingslijnen. Nederland wordt nu de nummer twee geldverstrekker aan het CERF. De Minister zegt dat ze dit naar voren wil brengen. Kan het niet gewoon een voorwaarde van Nederland worden dat dit wordt ingesteld? Ik kan me ook voorstellen dat heel veel andere landen, andere donoren, daar hetzelfde over denken. Kan de Minister daar wat steviger op inzetten dan alleen maar het naar voren te brengen en te proberen om daar slagen in te maken?

Minister Ploumen: Dat kan zeker. Ik ben het wel met mevrouw De Caluwé eens. Het begint er altijd mee dat je het moet agenderen. Binnen dat CERF-fonds zijn we nu ook al een van de grotere spelers. Ik zal wat preciezer dan mijn eerste antwoord deed vermoeden, bekijken wat er nodig is, onder anderen met mijn Europese collega's. Vanuit de Arabische wereld zoekt men echter ook de samenwerking met ons op voor deze thema's. Ik ben nog niet zover om er een voorwaarde van te maken, maar ik zie wel wat de mevrouw De Caluwé bedoelt. Het moet wel gevolgd worden door concrete actie. Als het niet een crisisteam is, is het iets anders wat het soepeler moet laten functioneren.

Mevrouw De Caluwé (VVD): Mag ik dan met de Minister afspreken dat zij dit inderdaad zal inzetten en dat zij dit terugkoppelt? Dan kan de VVD-fractie altijd nog bekijken of er een vervolgactie of een motie moet komen. Vooralsnog ben ik echter blij met de toezegging. Op een later tijdstip kunnen we altijd nog bekijken of er iets extra's moet gebeuren.

Minister Ploumen: Dat zeg ik graag toe. Dat brengt mij op het onderwerp «coördinatie». Daar ging een deel van de hartenkreet van mevrouw De Caluwé over. Het is goed om te vermelden dat ik in Noord-Irak gesproken heb met zo'n vijftien ngo's. Een aantal van uw leden heeft zich daar ook zeer voor ingespannen. In grote lijnen – er is natuurlijk altijd wel wat – zijn deze ngo's heel tevreden over de coördinatie, zowel onderling als met de UN-organisaties.

Het belang van coördinatie kan niet overschat worden, zeg ik tegen de heer Van Laar. Hij begon zijn bijdrage hiermee. Ik heb een kleine correctie op hetgeen de heer Van Laar zei. Juist op de Filipijnen ging de coördinatie namelijk heel goed. Dat heeft ook wel iets te maken met de kracht van de lokale overheid, die zelf ook crisismechanismen heeft waar de UN-organisaties en de ngo's op kunnen aansluiten. Dat neemt niet weg dat coördinatie een van mijn hoofdpunten zal worden in de rol die Nederland gaat vervullen. Ik zal er ook voor pleiten om de coördinatie niet gepaard te laten gaan met enorme bureaucratische molochs. De neiging om alles helemaal dicht te timmeren met allerlei regeltjes is er natuurlijk. Het moet flexibel zijn. Elke noodsituatie is toch net weer anders. Het goed kennismaken van de onderzoeken waar de heer Sjoerdsma het over had, kan daar ook bij helpen. Het gaat er niet alleen om dat wij leren, maar dat wij met elkaar leren.

De heer Sjoerdsma (D66): Ik kom nog even op het systeem. Ik hoor de Minister goed. Volgens mij zegt zij dat er al een aantal onderzoeken zijn, dat er nog een aantal onderzoeken aankomen en dat zij daarmee goed bediend wordt en een goed inzicht heeft in waar wij staan. Ik zal de laatste zijn om een extra onderzoek te bepleiten wanneer dat niet nodig is. Ik vind het dan wel aardig om, als de Minister deze onderzoeken tot zich heeft kunnen nemen, een nadere specificatie te krijgen van de zaken waarop zij wil inzetten bij de verbetering van het systeem. We weten allemaal dat het niet mogelijk is om het hele systeem aan te pakken. De Minister gaat

ongetwijfeld keuzes maken. Ik vind het dus interessant om te weten welke punten zij het meest urgent vindt of het meest bij Nederland vindt passen. Waar gaat zij dan voor?

Minister **Ploumen**: Dat zeg ik graag toe.

Ik kom op de SHO (Stichting Samenwerkende Hulporganisaties). Deze stichting is een samenwerkingsverband van een aantal ngo's, een aantal particuliere organisaties. Die gaan over zichzelf. Ik houd er zelf ook van als ik over mezelf mag gaan. Dat gun ik hun dus ook. Ik weet dat zij voortdurend over deze zaken nadenken en naar nieuwe samenwerkingsvormen zoeken die een en ander zo efficiënt en zo effectief mogelijk maken. De SHO is ruim op de hoogte van mijn opvattingen over het belang van coördinatie. Een aantal ngo's – ik meen acht – hebben gezamenlijk een voorstel gedaan om in Zuid-Sudan in te spelen op de noodsituatie daar. Dat is te prefereren. Als je gaat over jezelf, ben je zelf ook degene die beste voorstellen kan doen om te veranderen.

Er komt echter ongetwijfeld een moment waarop de SHO haar plannen nader wil toelichten aan het ministerie, en zal aangeven hoe deze zich verhouden tot het noodhulpfonds, zeg ik tegen de heer Van Laar. Mocht de SHO tot een actie besluiten – eigenlijk willen we dat natuurlijk niet, want dat betekent dat er weer nieuwe ellende is – dan hoop ik dat de heer Smaling mij niet alleen laat zitten met Ali B. en Patty Brard, maar dat hij dan aan mijn zijde te vinden is.

De heer **Smaling** (SP): Graag.

Minister **Ploumen**: Ik weet niet of een Minister een toezegging van de andere kant kan verwachten, maar ik hoor dat het goed komt. Alle gekheid op een stokje, soms is de werkelijkheid zo erg dat je jezelf en anderen moet verplichten om iets van lichtheid aan te brengen. Dat was ook weer te zien dit weekend. Anders is het gewoon te veel.

Wat zijn de criteria? Is er genoeg flexibiliteit? Waarom maak je bepaalde keuzes? In de manier waarop we het fonds hebben ingericht hebben we willen aangeven wie wij als effectieve spelers zien. Sommige spelers zijn heel specifiek, zoals het Rode Kruis en Artsen zonder Grenzen. Volgens mij bedienen zij echt een niche. Dat is heel belangrijk. Dat zien we nu ook weer met de ebolacrisis. Artsen zonder Grenzen en het Nederlandse Rode Kruis hebben overigens ook allebei zo'n FPA. We hebben ook heel nadrukkelijk ngo's en het UN-systeem er een positie in willen geven. Waarom kies ik voor die FPA? Ik vind dat je werk niet dubbel moet doen. De organisaties klagen terecht – ik heb daar zelf ook ooit aan meegedaan – over de eindeloze formulieren die amper van elkaar verschillen, maar waarop vragen toch net weer anders geformuleerd zijn. Je bent er eindeloos mee bezig om die in te vullen. Daarom heb ik gezocht naar één manier, één goede toets, die te doen is en die toegankelijk is voor Nederlandse organisaties, waardoor we geen nieuw systeem hoeven op te zetten. Die goede toets heb ik gevonden in die FPA.

Ik ben overigens niet ongevoelig voor de pleidooien die ik van bijna alle leden heb gehoord. Sommigen vinden het goed als het zo gaat, anderen zijn er iets kritischer over, maar bijna iedereen vraagt zich af of het wel fair is om een en ander meteen te markeren op 1 januari 2015. Ik zeg de heer Van Laar, de heer Smaling en de heer Voordewind – ik meen dat bijna iedereen hierom gevraagd heeft – toe dat ik bereid ben te kijken naar een overgangsbepaling. We hebben contact gehad met de Commissie. Aan die kant wordt gezegd dat de aanvraag in twee maanden afgehandeld kan worden. Ik vind dat daar best wel iets van een marge in kan zitten.

Organisaties kunnen dat ding ook niet meteen morgen op de post doen, ze moeten zich voorbereiden. Ik denk dus dat een overgangstermijn wel fair is. De heer Van Laar had het over 1 mei, ik wil liever 1 april. De organisaties zitten allemaal aan tafel. Ook de organisaties die een

aanvraag voor een FPA indienen, mogen wat mij betreft aan tafel zitten om mee te praten over de wijze waarop we dit zullen inrichten. Ik zal er echter niet over soebatten. Als iedereen zich comfortabel voelt bij de datum van 1 mei, accommodeer ik dat graag. Voor het jaar daarna, zeg ik er dan maar meteen streng bij, is het wel 1 januari. Een overgang is een overgang, en die heb je, godzijdank, maar één keer.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Ik dank de Minister voor de beantwoording van de vragen. Ik heb nog een vraag over de termijn. Het is heel fijn dat de Minister bereid is om te kijken naar een overgangstermijn. We hebben echter informatie dat het toch wel zes of zeven maanden kan duren en niet de twee maanden die ervoor staan. Het moet niet zo zijn dat we hier op 1 april weer zitten en aan de Minister moeten vragen of ze er alstublieft nog drie maanden bij kan doen. Ik pleit ervoor om de overgangstermijn zo ruim te nemen dat het daadwerkelijk mogelijk is om de aanvraag af te ronden.

Minister **Ploumen**: Daarom ga ik ook niet difficulteren over het verzoek om het op 1 mei te zetten. Dan hebben we de termijn aan de ruime kant genomen. Dan moet het allemaal wel kunnen. Dan is er gevraagd wat we kunnen doen met het noodhulpfonds. Welke accenten kunnen we leggen die we eerder niet konden leggen? Dan gaat het over de zorg voor kinderen, host communities, preventie en innovatie. Ik ben het zeer eens met de heer Van Laar die zei dat er geen lost generation moet ontstaan. Ik heb gehoord wat de leden van de commissie hierover hebben gezegd en ik kan me voorstellen dat we hiervoor extra middelen reserveren, in de orde van grootte van het bedrag dat de heer Van Laar voorstelde. Dat zeg ik graag toe. Ik vertelde net dat de scholen in Noord-Irak dicht zijn. Er gaat daar geen kind meer naar school en dat is heel erg. Ik vind die zorg voor kinderen ook van belang, omdat we hiermee voor een deel de mensen tegemoet kunnen komen die zo gastvrij zijn om hun burens of landgenoten te ontvangen. We kunnen hen hiermee bijstaan. Daarom heb ik ook de specifieke wens om naar de host communities te kijken. Daar kom je wel dilemma's tegen, zeg ik tegen de heer Voordewind. We zullen dit dus bij voorkeur niet bilateraal doen, maar via de EU of de VN. Dat is natuurlijk wel spannend, want een land als Libanon kraakt en piept in zijn voegen. Op zo'n land is het echt van toepassing. Er zijn echter wel wat vraagtekens bij de overheid, hoewel daar ook wel oplossingen voor zijn te vinden, door een en ander bijvoorbeeld heel helder te oormerken. Ik heb overigens in New York de nieuwe Libanese Minister van Onderwijs ontmoet. Dat is iemand die heel uitgesproken en goede ideeën heeft over hoe het moet en niet achteroverleunt maar er zelf mee aan de slag gaat. Ik hoop dat dit de heer Voordewind een beetje comfort biedt in dit specifieke geval.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Bedoelt de Minister nu te zeggen dat zij zaken wil doen met de Minister van Onderwijs daar? Of wil zij het via de EU doen en wil zij het geld bijvoorbeeld via de Wereldbank oormerken voor onderwijs?

Minister **Ploumen**: Ik bedoel dat laatste, maar dan nog is het fijn om te weten dat de overheid een goede partner kan zijn. Dan kom ik op preventie. De heer Smaling heeft gelijk, zeker als het gaat over disaster risk reduction. We sturen nu experts uit naar allerlei landen. Onze bedrijven en onze ngo's hebben er ruime ervaring mee. Dat er maar een aantal regels over preventie in de brief staan, komt doordat die brief niet eindeloos moest uitdijen. Dat zegt eigenlijk niets over het belang ervan en de mogelijkheden die ik zie. Soms vraagt het om heel gesofisticeerde oplossingen, bijvoorbeeld op het gebied van watermanagement.

Soms is het ook heel simpel. De meisjes en vrouwen in Bangladesh mochten bijvoorbeeld een aantal jaren geleden, toen ik mij met dat programma bezighield, geen zwemles. Daardoor verdronken ze als er een overstroming kwam. Wat moet je dan doen? Ervoor zorgen dat ze kunnen zwemmen. Soms is het zo iets.

Samen met de Wereldbank zullen we hier nadrukkelijk naar kijken. De heer Smaling wordt dus op zijn wenken bediend. We hebben er zowel in de wetenschap als bij ngo's, bedrijven en de overheid robuuste kennis over. Het zou dus een van de onderwerpen kunnen zijn waarop Nederland binnen het noodhulpsysteem een toegevoegde waarde kan hebben. Ik ben het helemaal met de heer Smaling eens hierover.

De heer **Smaling** (SP): Daar ben ik heel blij mee. Is het heel simpel in kaart te brengen wat Nederland te bieden heeft op dit punt? Vaak gaat het gewoon om datasets en statistiek, bijvoorbeeld om kadastrale gegevens of andere geo-informatie. In allerlei sectoren zijn we volgens mij redelijk goed in preventie. Zou de Minister dat in kaart willen brengen als ze dat nuttig vindt? Het hoeft helemaal niet zo veel tijd te kosten.

Minister **Ploumen**: Ik zie daar wel het nut van in. Ik denk dat het voor een deel al gedaan is, alleen niet op een manier waardoor wij er zo toegang toe hebben. Het gaat over geodata, waterwerken en werken met communities. Ik wil wel bekijken wat we meer kunnen doen aan preventie en wat we op dat vlak te bieden hebben. Collega Schultz van Haegen en ik hebben voorgesteld om een netwerk van lage landen op te richten. Ik kan mij voorstellen dat wij dit nog eens apart in een brief vastleggen. Dat zeg ik graag toe.

Dan kom ik op innovatie. De commissie heeft zich daarover gebogen. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat er binnen dat noodhulpsysteem legio mogelijkheden zijn voor innovatie, zowel organisatorisch als technologisch. Iedereen is het er ook over eens dat er verschillende partijen zijn die daaraan kunnen bijdragen. Ik wil dat er aandacht is voor de vraag hoe we met bedrijven kunnen werken. Dat heb ik in de brief ook aangegeven. Net gingen al een aantal goede voorbeelden over de tafel. We krijgen soms ook in de eerste dagen na een ramp telefoontjes van bedrijven die iets willen doen. Dan is het heel lastig om dat te accommoderen. Als we dat echter van tevoren met elkaar besproken en bediscussieerd hadden, kan er misschien meteen iets worden ingezet, of niet, als het onzinnig blijkt. Dat gaan we sowieso doen.

De heer Sjoerdsma noemde er een bedrag bij. Net als hij en alle anderen zijn wij wars van bestedingsdruk. Ik wil me er nog even op bezinnen of het goed is om er meteen een bepaald bedrag aan te koppelen. Over de hele periode lijkt het me geen heel onredelijk bedrag, maar ik hoor ook dat anderen daar net iets anders naar kijken. Misschien is het goed om de komende maanden de richting van de innovatie nog wat specifieker uit te werken. Maatregelen op het gebied van malariamuggen vind ik geen noodhulp. Goede toiletten die je in een keer kunt neerzetten, zijn dat wel. Het gebruik van geodata kan het ook zijn. Ik ben sowieso voor innovatie. Ik ben er ook zeker niet tegen om er een bedrag aan te koppelen, maar ik wil dat het liefst zo flexibel mogelijk doen, a. omdat de faciliteit daarom vraagt en b. omdat ik hoor dat sommige leden er wat moeite mee hebben. We kunnen ook eens bekijken of er andere financiële mogelijkheden zijn. We kunnen een combinatie maken. Het mechanisme hebben we al. RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) heeft al innovatietenders. Daar kan dit zo in. Dat is hartstikke fijn. Misschien is het goed om nog eens na te denken over de vraag hoe het aanstekelijke idee van de heer Sjoerdsma er precies kan uitzien, aangezien sommige Kamerleden er ook wat bij fronsen. Misschien mag ik de verbindende schakel zijn voorzitter, aangezien u inhoudelijk niet kunt interveniëren. Anders had u dat ongetwijfeld gedaan.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Ik ben blij dat de Minister dit een enthousiasmerend voorstel vind en dat zij bereid is om dit te omarmen. Ik denk dat we hetzelfde gevoel hebben bij wat innovatie voor noodhulp kan betekenen. Dat is een heel belangrijk uitgangspunt. Ik heb gezegd dat ik geen groot fan ben van bestedingsdruk of van regeltjes die het moeilijker maken om hiermee om te gaan. Als je gebruik kunt maken van bestaande tenderregelingen, by all means. Ik wil het niet ingewikkelder maken dan het is. Ik ken de Minister ook als iemand die weleens voorop in het peloton wil lopen. De Minister heeft het over fronsende Kamerleden, maar het merendeel vond het een sympathiek voorstel. Het ging alleen over de vraag waar het geld dan vandaan komt. Ik weet zeker dat de Minister daar een oplossing voor gaat vinden. Het lijkt mij dat we ook voor het bedrag een oplossing kunnen vinden, zeker als we stellen dat dit niet een bedrag is dat per se moet worden gependend. Als blijkt dat het bedrag te groot is of niet nodig blijkt te zijn voor dit veld, kan het gewoon weer terugvloeien naar de noodhulpfondsen. Als we met dat uitgangspunt dit traject kunnen ingaan, weet ik zeker dat we ook de – ik zou willen zeggen – half fronsende Kamerleden kunnen overtuigen. Het was namelijk meer wat gespartel voor de Bühne. Ik had niet het idee dat hun hart er echt in zat. Ik had het idee dat ze het een sympathiek idee vonden, maar dat ze vonden dat de uitwerking nog wat beter kon. Ik nodig mijn collega's graag uit om mee te denken over de uitwerking. Elk goed idee is meer dan welkom.

Minister **Ploumen**: Ik ga natuurlijk een eind mee met de heer Sjoerdsma. Misschien kunnen we elkaar hierin vinden. We moeten bekijken op welke manier we dit kunnen financieren. Voor een deel kan het uit het fonds komen, maar wellicht kan het ook uit andere middelen komen. We richten het flexibel in. Dat is heel belangrijk. Sommige innovaties kosten namelijk helemaal niets. Dan is er alleen een flinke duw van ons allen nodig. Voor andere innovaties is een substantiëlere investering nodig. Ik ben bereid te zoeken naar een manier waarin misschien niet alle leden van de commissie, maar wel de leden die er nu zijn en die zich erover hebben uitgesproken, zich kunnen vinden. Lukt dat niet, dan vinden we vast wel een plan B.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Dat is de kerndoelmentaliteit die ik wel kan waarderen. Op welke termijn gaan we proberen dit te realiseren? De Minister heeft het over flexibiliteit. Ik ben zeker flexibel, maar ik hoop dat we niet tot eind 2015 hoeven te wachten. Kan de Minister inschatten op welke termijn we tot een voorstel kunnen komen?

Minister **Ploumen**: Soms leidt lang over iets doen tot iets beters, maar vaak ook niet. Ik stel voor om dit te doen voor de begrotingsbehandeling. Dan kunnen we het ook in samenhang bekijken. Dat helpt misschien een beetje voor de fronsen. We kunnen dan een integrale afweging maken. Dan is de kans groter dat we elkaar daarop kunnen vinden.

De **voorzitter**: Is de Minister aan het eind van haar betoog gekomen?

Minister **Ploumen**: Ik heb nog één punt, de vergeten crises. In onze inrichting van de noodhulpgelden, even los van het fonds, hebben we een faciliteit voor vergeten crises. We noemen het net even anders, namelijk langdurige crises. Vaak zijn vergeten crises namelijk de crises die langer duren en die het nieuws niet meer beheersen. Vanuit die financiële middelen denk ik dat we het op een verantwoorde manier kunnen continueren.

Door het nieuwe noodhulpfonds zie ik internationaal meer mogelijkheden om die vergeten crises op de agenda te zetten. Het gaat niet per se om extra middelen, maar onze stem zal wat zwaarder doorklinken. Ik zeg de heer Van Laar graag toe dat ik in de loop van 2015 en rondom de

begroting aandacht zal vragen en hebben voor een aantal van die vergeten crises. Ik voel zeer mee met zijn pleidooi om ervoor te zorgen dat die crises op de agenda blijven en niet wegzakken uit ons aller bewustzijn. Vaak lijden de mensen daar namelijk ook echt heel erg.

De heer **Van Laar** (PvdA): Ik denk dat ik wat verwarring heb veroorzaakt door de vertaling die ik heb gekozen. Ik bedoelde niet alleen de vergeten crises. Die zijn ook belangrijk, maar het ging mij om, zoals ze dat in het Engels noemen, de underfunded emergencies. Dat gaat om de acute noodhulpsituaties waarvoor heel weinig binnenkomt. Denk aan Somalië, waar nog steeds nieuwe vluchtelingenstromen op gang komen. Volgens mij is Somalië voor 12% gefund. Volgens mij past dat wel binnen dit fonds. Daar ging mijn vraag eigenlijk over.

Minister **Ploumen**: Neem me niet kwalijk. Het is volgens mij nadrukkelijk de bedoeling om daarnaar te kijken. Sudan is ook zo'n voorbeeld. Daar maak ik mij grote zorgen over. Kijk maar naar wat er in Darfur blijft gebeuren, zonder dat dit elke dag de nieuwskolommen beheerst. Nederland heeft daar minder middelen tot zijn beschikking gehad. Ik zal dit zeer zeker doen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we over naar de tweede termijn van de Kamer. Ik stel een spreektijd voor van één minuut per fractie, zonder interrupties. Ik geef het woord aan de heer Van Laar.

De heer **Van Laar** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de Minister voor alle mooie toezeggingen en in ieder geval voor de toezegging dat organisaties tot 1 mei krijgen om de FPA aan te vragen. 1 april is natuurlijk een datum die je moeilijk serieus kunt nemen. 1 mei is veel beter. Ook dank voor de toezegging over die 15 miljoen voor UNICEF. Een motie lijkt mij dan niet meer nodig, ook gezien de steun in de rest van de commissie. Dank voor de toezegging over de meest underfunded crises ofwel de minst gefinancierde crises.

Als de Minister toch het internationale noodhulpsysteem te lijf gaat, moet me nog iets van het hart. De vluchtelingenkampen staan al heel lang. Ik heb er deze zomer weer een bezocht, in Rwanda. Eerder was ik in Nepal en Palestina. Daar zitten mensen al heel lang te wachten. Eigenlijk wachten ze op een uitnodiging uit het westen. Dat is geen menselijke situatie. De stimulans om terug te keren is vaak minimaal. Vluchtelingen uit Congo die nu in Rwanda zitten, zouden terug kunnen, maar dan is er niets meer voor hen geregeld. In het kamp krijgen ze iedere dag eten, rantsoenen, onderdak en tot hun 16de ook nog onderwijs. Er moet dus iets komen waardoor die kampen weer leeglopen. Dan heb ik het niet over een uitnodiging uit het westen – mensen zitten daar soms wel twintig jaar op te wachten – maar vooral over terugkeer naar eigen land. Als de Minister dat ook kan meenemen, is me dat een lief ding waard.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Coördinatie en snelheid zijn de begrippen die centraal moeten staan als het gaat om noodhulp en het redden van levens. Het is goed dat de Minister aankondigt dat ze daar ook flink op zal inzetten. Er loopt een aantal onderzoeken. Daarnaast zal ze met de VN-organisatie OCHA bekijken of we met de quick reaction teams de mensen in de eerste drie, vier weken sneller kunnen bereiken. Ik zeg collega De Caluwé na dat de fondsen die de Minister extra ter beschikking stelt voor het CERF, hieraan gekoppeld mogen worden. Ga het beter doen. Zorg dat je sneller kan opereren. Zorg dat er geen gaten vallen. Wat dat betreft steun ik dus de lijn die collega De Caluwé heeft voorgesteld. Dan kom ik nog op een punt waar ik in de eerste termijn niet aan toe ben gekomen. De Minister zegt dat we ook aandacht moeten besteden aan zelfredzaamheid. Ik heb onlangs in Jordanië en Libanon gezien dat de

vluchtelingen die daar al drieënhalp jaar zitten, heel graag winkeltjes willen opzetten. Is dat ook wat de Minister bedoelt? Betekent dit dat de Minister ook openstaat voor projecten die inkomensgenererend zijn voor de vluchtelingen daar? Als dat het geval is, steun ik dat van harte. Dan kom ik op de FPA. Ik krijg signalen dat het niet zo makkelijk is om dit binnen een paar maanden te regelen. We hebben het over 1 mei gehad. Ik begrijp dat de onderhandelingen zijn begonnen. 1 april is ook genoemd. Ik hoor nu ook 1 juni. Ik hoor van organisaties dat ze een aantal maanden nodig hebben om het voor elkaar te krijgen. Misschien kunnen we inderdaad 1 juni als datum prikken. Je moet het voorbereiden, je moet het indienen en dan duurt het nog een paar maanden voordat Brussel er uiteindelijk goedkeuring aan geeft. Dat is dus mijn verzoek.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Voorzitter. Ik dank de Minister voor haar antwoorden. Ik heb nog twee punten. Ik ben heel blij dat de Minister gaat inzetten op een rapid response force. What's in a name? Welke naam het beestje krijgt, interesseert me wat minder. Het is heel belangrijk dat er sneller wordt geageerd. Morgen praten we over ebola. Er zijn heel schrijnende situaties. Er komt wel geld, maar waar blijft de hulp? Mensen zijn zo langzamerhand echt wanhopig. Dit moet in het vervolg niet meer gebeuren. We zijn nu een grote donor van het CERF. Ik ben blij met de inzet van de Minister, maar de VVD wil graag resultaat zien. Ik denk dat de Minister dat ook begrijpt. Als de inzet van de Minister niet tot voldoende resultaat leidt, zal de VVD toch met wat striktere voorwaarden komen, mogelijkerwijs in de vorm van een motie op de langere termijn. Dan kom ik op de Framework Partnership Agreement. Mijn buurman heeft het al gezegd. Die signalen krijg ik ook. Het is goed dat er één manier is om te toetsen en dat de Minister daarvoor kiest. Dat is niet zozeer het probleem. We willen echter heel graag de vinger aan de pols houden bij de aanvragen die nu gaan lopen, dus bij de eerste termijn, de aanvragen en vervolgens de antwoorden. Mochten we in maart zien dat het absoluut nog niet loopt, dan kunnen we wellicht afspreken dat een verlenging mogelijk is voor die organisaties waarmee we nu zaken doen en die goed werk doen, om zo te voorkomen dat we dat ineens moeten stopzetten per 1 mei of per 1 juni.

De heer **Sjoerdsma** (D66): Voorzitter. Ik kan natuurlijk de toezeggingen langslopen die de Minister heeft gedaan, maar over het algemeen ben ik heel tevreden. Mijn centrale punt is dat de Minister stelt: noblesse oblige. Met het geld wil zij een grotere impact hebben. Dat is een lastige klus bij noodhulp. In eerste instantie gaat het over geld uitgeven. Daarachter verschuilt zich echter een veel bredere problematiek. Ik ben heel dankbaar dat er wordt gekeken naar het systeem, dat de Minister terugkomt op de punten waar ze iets aan wil doen en dat ze vooruit wil fietsen op het gebied van de langdurige crises. Ze zal het peloton achter zich aan slepen. Ik ben zeer benieuwd naar de reactie op het CAVV-advies (Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken) over humanitaire toegang. Ik hoop dat die zo snel mogelijk komt.

Tot slot kom ik op innovaties. Het is goed dat de Minister heel inclusief denkt. Ik hoop dat ze het met me eens is dat vooruitgang niet gestopt kan worden, in dit geval ook niet. Ik heb nog één vraag over de financiering. Die hangt een beetje samen met het bredere systeem. De schatting is dat dit jaar 13,2 miljard nodig is om alle vluchtelingen van hulp te voorzien. Ik ben heel benieuwd naar de schatting voor volgend jaar. Valt er voor de financiering van dit stelsel ook iets te bedenken? Misschien kan de Minister dit meenemen bij de identificatie van de punten van het systeem. Voor VN-missies hebben we bij de VN een mooie verdeelsleutel. Bij humanitaire hulp bekruipt mij altijd het gevoel dat het gaat om een soort ad-hocplegding conferenties. Als we al weten wat er nodig is voor

volgend jaar, kunnen we misschien ook nadenken over de vraag hoe we die hulp gaan financieren.

De heer **Smaling** (SP): Voorzitter. Ik heb weinig meer te mekkeren. Dank voor een aantal toezeggingen, die ik niet zal herhalen. Wat de FPA betreft wordt het een beetje gezeur over maandjes, maar het doet me toch wel erg verdriet als vooraanstaande organisatie hiermee ineens de boot missen. Ik pleit er dus voor om er 1 juni van te maken.

Op één vraag heb ik nog geen antwoord gekregen. Ik heb een vraag over de weging, een beetje analoog aan de programma's voor seksuele reproductieve gezondheid en rechten. Wie laat je actief zijn op het terrein van noodhulp? Hoe kun je op een gegeven moment vaststellen dat men succesvol is, dat de gestelde doelen zijn bereikt en dat de impact is gerealiseerd? Er hoeft niet een heel ding opgetuigd te worden, maar ik mis dit nu wel in de brief. Ik vind het nu te weinig. Voor de partijen die in deze sector actief willen zijn of al zijn, is het ook een incentive om een goed rapportcijfer te kunnen halen.

De **voorzitter**: Dan gaan we nu luisteren naar de beantwoording door de Minister. Ik sta, gelet op de tijd, geen interrupties toe.

Minister **Ploumen**: Voorzitter. Ik dank de leden van de commissie voor hun reactie. Fijn dat we elkaar op het meeste heel goed kunnen vinden. Ik kijk ook echt uit naar de debatten die we hierover zullen hebben. Die gaan niet alleen maar over incidenten, maar ook over de vraag hoe je de crises kunt managen en hoe je het systeem beter kunt maken.

De heer Van Laar vroeg hoe we moeten omgaan met al die kampen die al langer bestaan. Het is goed om te weten dat Nederland een van de founding members is van de transition alliance. We zijn ons namelijk zeer bewust van het belang van een goede transitie. We weten ook hoe ingewikkeld die is. Dat vraagstuk staat bij ons dus sowieso al hoog op de agenda. De oplossing is er niet meteen, maar het onderwerp heeft zeker de aandacht. Ik zal dit betrekken bij alle overwegingen. Het is een hardnekkig en soms heel verdrietig fenomeen voor de desbetreffende mensen.

De heer Voordewind vroeg wat hij zich moest voorstellen bij de term «zelfredzaamheid». Het gaat inderdaad over dat type programma's. In Dohuk is ook een opvangfaciliteit voor Syrische Koerden. Die zijn daar al twee jaar. Zij vroegen zich op een gegeven moment af hoe ze nu verder moesten. De Koerdische Autonome Regio gaf hun werkvergunningen. Degenen die Engels spreken, zijn veelal in dienst van ngo's. Ze werken bij bedrijven. Vanuit een vluchtelingensituatie hebben ze dus een bestaan opgebouwd. Dat kon je ook zien. In plaats van tenten stonden er zelfgebouwde bakstenen huisjes. Er waren snackbars. Er was een bruidswinkel. Het leek een beetje op het leven van thuis.

Dan kom ik op de datum. Als wij die datum naar achteren opschuiven, betekent het dat we later kunnen beginnen met het financieren van al die organisaties. Ik vind het een prima voorstel om de vinger aan de pols te houden, zoals eerder al is gezegd. Het is nu begin oktober. Dit jaar heeft nog drie maanden. Als we het tot 1 mei doen, gaat het in totaal dus om zeven maanden. Daar moet het toch echt in kunnen. Volgens onze informatie is de doorlooptijd in Brussel twee maanden, als de aanvraag daar eenmaal op een bureau is beland. Ik zeg graag toe dat wij dit actief zullen volgen, mochten organisaties het gevoel hebben dat ze onder op een stapel liggen en dat er niks gebeurt. Ik kan dus allereerst, mocht het nodig zijn, de druk in Brussel opvoeren. Als er dan nog onoverkomelijke problemen zijn, valt er met mij te praten. Dat kan altijd. Ik wil wel proberen, in het belang van iedereen, om 1 mei aan te houden. Anders lijkt het al bijna niet meer op een overgangsregeling.

Mevrouw De Caluwé sprak over de FPA. Daar hebben we het net over gehad.

De heer Sjoerdsma had het over de financiering en de unmet needs. Ik heb een overzichtje van het Global Humanitarian Assistance Report. De trend is inderdaad dat er steeds meer unmet needs zijn, maar ook dat ze nogal fluctueren, afhankelijk van de ramp. Ik weet niet of we iets kunnen doen aan de praktijk van de pledging conferenties. Die hebben vaak ook een politieke betekenis. Dat weet de heer Sjoerdsma heel goed. Het is wel goed om met andere donoren te bezien of hun voorspelbare pledges iets eerder in het jaar kunnen. Dat lijkt me goed.

Dan kom ik bij de vragen van de heer Smaling. We willen de noodhulp-praktijk laten uitvoeren door noodhulporganisaties. Die functioneren natuurlijk niet in splendid isolation. Denk aan vraagstukken van SRGR, zoals de veiligheid van vrouwen en meisjes in kampen. In Zuid-Sudan zijn daar echt problemen mee. Ik zag het ook in Noord-Irak, in die unfinished buildings. Als vrouwen 's nachts naar het toilet moeten, durven ze dat vaak niet. Dan moeten ze namelijk een heel eind lopen. Dat behoort echt tot de gewone praktijk die noodhulporganisaties goed moeten uitvoeren. Het lijkt mij heel goed dat ze zich hierbij laten adviseren door gespecialiseerde organisaties. Ik zie er wel de noodzaak van in om het domein inhoudelijk op te rekken, maar ik waak ervoor om het institutioneel op te rekken. Volgens mij is dat in lijn met hetgeen de heer Smaling beoogde in zijn bijdrage.

De **voorzitter**: De Minister is hiermee aan het einde gekomen van haar termijn. We hebben nog negen minuten over. Ik heb er een paar nodig om te kunnen concluderen. Ik zie dat de heer Smaling nog iets wil zeggen.

De heer **Smaling** (SP): Ik zit nog een beetje met de term «noodhulporganisaties». Hoe goed is die afgebakend? Er zijn organisaties die opereren in een noodsituatie maar ook in een post-conflictsituatie. Zijn ze dan nog steeds noodhulporganisaties? Ik vind het heel diffuus en ik heb daar wel moeite mee. Ik ken zat organisaties die in beide situaties zeer goed hun werk kunnen doen. Andere organisaties zijn misschien wat specifiek, maar de suggestie dat er sprake is van een soort mission creep, dat organisaties die alleen maar in vredessituaties opereren, zich nu ineens in een noodsituatie willen manifesteren, deel ik echt niet. Daar maak ik echt bezwaar tegen.

Minister **Ploumen**: Dan is er een misverstand tussen de heer Smaling en mij en dat zou ik niet willen laten voortbestaan. We hebben het beiden, denk ik, over organisaties als Cordaid en Oxfam Novib, die op beide domeinen actief zijn en binnen hun organisatie over de schutting heen kijken. Ik zou echter een organisatie als Rutgers WPF, die ik overigens fantastisch vind en die heel actief is op het gebied van SRGR, niet per se willen inzetten voor noodhulp. Ik vind dat hun leercurve op dat terrein dan te groot is en dat vind ik jammer. Dat noodhulporganisaties zoals Cordaid, het Rode Kruis en Artsen zonder Grenzen het gesprek aangaan met dat soort gespecialiseerde organisaties, wil ik alleen maar aanmoedigen. Eerlijk gezegd hebben ze die aanmoediging volgens mij niet echt nodig. De Nederlandse organisaties die zo'n FPA hebben, zijn ook het soort organisaties waar de heer Smaling aan refereert. Zij kunnen doen wat gedaan moet worden, zonder dat er sprake is van een mission creep. Volgens mij zijn we het daar wel over eens.

De heer **Smaling** (SP): Ik zit toch nog met een punt. In een noodsituatie heb je behoefte aan verpleegkundigen en medici, maar je hebt ook – ik loop even vooruit op het debat over ebola morgen – expertise nodig voor community development. Het is een beetje een algemene term. Mensen moeten bijvoorbeeld leren om elkaar een airhug te geven in plaats van

een echte hug. Het is een sociaal-psychologische vaardigheid van een organisatie om dit de mensen zo snel mogelijk eigen te maken. Dat is niet gebonden aan een noodsituatie, denk ik.

Minister **Ploumen**: Dat laatste klopt. Noodhulp is echt een vak. Organisaties die actief zijn op het gebied van noodhulp, moeten zich dat soort expertise eigen maken. Dat kunnen ze ook. De Nederlandse organisaties, met name de ngo's, zijn daar heel goed in. Ik voel wel een beetje waar de spanning zit bij de heer Smaling, maar ik wil hem geruststellen. Ik zie dat organisaties als Artsen zonder Grenzen, Cordaid of Oxfam Novib dit juist kunnen, omdat ze soms ook met heel goede lokale partners samenwerken die in zo'n voorlichtingscampagne weer het goede kunnen doen. We zitten misschien net niet helemaal op dezelfde lijn, maar we beogen wel hetzelfde, namelijk effectiviteit in den brede en contextspecifiek. Misschien is crisisspecifiek wel een betere aanduiding.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw De Caluwé, kan het heel kort? Anders komen we echt in tijdnood.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Ik wil nog even iets checken bij de Minister. Zij had het over een overgangstermijn voor de FPA tot 1 mei. Betekent dat wel dat de inzet van die organisaties kan doorgaan tot 1 mei? Het is niet zo dat die stopt en pas weer doorgaat na 1 mei?

Minister **Ploumen**: Een aantal organisaties zijn onderdeel van een bepaalde tender. Als die is toegekend, ga ik die natuurlijk niet stoppen. Dat zou een beetje merkwaardig zijn.

Mevrouw **De Caluwé** (VVD): Maar de inzet kan ook na 1 januari gewoon doorgaan?

Minister **Ploumen**: Ja, maar niet met financiering van Nederland. Dat is natuurlijk een beetje ingewikkeld. Nieuwe voorstellen vallen onder een overgangsregime. Het bestaande werk gaat natuurlijk gewoon door. De overgangsregeling behelst echter niet dat we alvast organisaties financieren die geen FPA hebben. Dat lijkt mij wat wild.

De **voorzitter**: Ik kom tot een afronding. Ik zal de toezeggingen samenvatten. Ik vraag u allen om goed te luisteren of een en ander klopt. Toezeggingen:

- De Minister zal de Kamer per brief een terugkoppeling geven van de resultaten van haar inzet in de richting van OCHA en UNHCR ten aanzien van de quick response teams en de inspanningen om de coördinatie en de mobilisatie van hulp te verbeteren.
- De Minister informeert de Kamer na afronding van onderzoeken over de Nederlandse inzet voor de verbetering van het noodhulpsysteem.
- De Minister informeert de Kamer per brief over wat Nederland meer kan doen op het gebied van preventie.
- De Minister informeert de Kamer voor de begrotingsbehandeling over mogelijkheden om geld beschikbaar te stellen voor innovaties.

Deze vier toezeggingen zijn genoteerd. Ik kijk nog even in de richting van de heer Van Laar. Hij had aangekondigd dat hij een VAO wil. Ik vraag hem of hij nog steeds behoefte heeft aan een VAO nadat hij heeft gehoord wat de Minister te melden had over UNICEF.

De heer **Van Laar** (PvdA): Nee, voorzitter, ik heb in tweede termijn al gezegd dat de motie niet meer nodig was.

De **voorzitter**: Dat is me even ontgaan. Dank dat u dit nog even bevestigt. Ik dank alle leden voor hun inbreng en de Minister voor haar beantwoording.

Sluiting 19.26 uur.